

Üçüncü Çeyrekte Rekabet Hukuku Bülteni

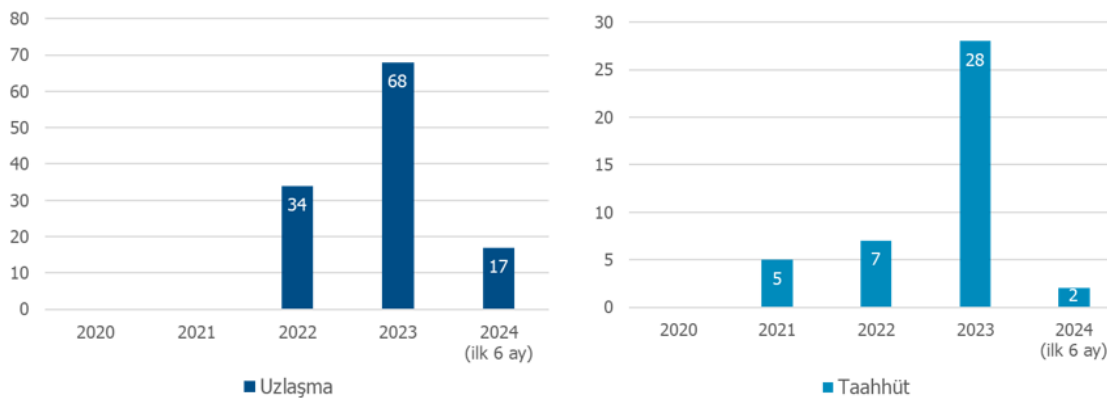
Ekim 2024

Rekabet Kurumu ("Kurum"), İş Gücü Piyasalarındaki Rekabet İhlallerine Yönelik Kılavuz Taslağı'nı 16 Eylül 2024 tarihinde kamuoyu görüşüne açtı. Taslak Kılavuz, Rekabet Kurulu'nun ("Kurul") konu hakkındaki güncel kararlarında belirlenen kriterler ışığında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("Kanun") 4. maddesi kapsamında değerlendirilen ücret tespiti ve çalışan ayartmama anlaşmaları, bilgi değişimi, yan sınırlamalar gibi iş gücü piyasasındaki çeşitli uygulamaların hangi şartlarda ihlal teşkil ettiğine dair birtakım düzenlemeler içeriyor.

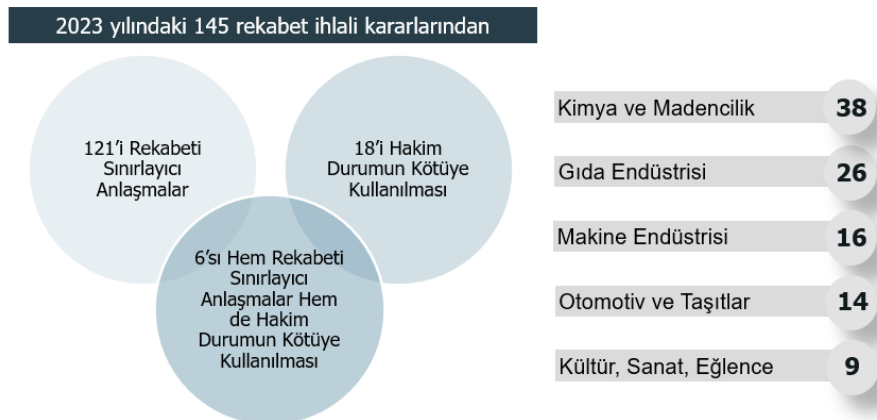
2024 yılının üçüncü çeyreğindeki önemli gelişmelerden bir diğeri Kurum'un 2024-2028 yılları için stratejik planını yayımlaması oldu.¹ Stratejik Plan kapsamında, Kurum'un temel stratejileri bağlamındaki bazı hedefler açıklandı. Bunlar arasında, (i) ihlalde belirleyici etkisi olan teşebbüs çalışanlarına idari para cezası uygulanması, (ii) rekabet ihtisas mahkemesi oluşturulması ve (iii) Kurum'a ihbarda bulunan ihbarcıya ödül verilmesini içeren bir ihbar müessesesinin oluşturulması gibi hedefler ön plana çıkıyor.

Bu dönemde ayrıca Kurum, 2023 yılındaki faaliyetlerini özetleyen yıllık raporunu yayımladı.² Yıllık Rapor'a göre, Kurul'un yürüttüğü yerinde incelemelerin sayısı ve yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması sebebiyle uyguladığı toplam idari para cezası oranı 2022'ye kıyasla yaklaşık iki kat artarak 267.887.916 TL oldu. Ayrıca Kurul, 2023 yılında yürüttüğü 117 soruşturmanın 12'sinde idari para cezası uyguladı, 28'ini taahhüt ve 68'sini uzlaşma yoluyla ile sonlandırdı. Kurul, tamamlanan soruşturmalarda toplam yaklaşık 2,68 milyar TL idari para cezası uyguladı ve en yüksek idari para cezası uyguladığı üç sektör, gıda endüstrisi, makine endüstrisi ve sağlık hizmetleri oldu. Aşağıdaki grafiklerde, uzlaşma ve taahhüt ile sonlandırılan soruşturma sayısının yıllar içerisindeki artışı ve 2023 yılındaki rekabet ihlali kararlarının ihlal türü bakımından ve sektörel dağılımları sunulmaktadır.

Uzlaşma ve Taahhüt ile Sonlandırılan Soruşturma Sayısının Yıllar İçerisindeki Değişimi

Rekabet İhlali Kararlarının İhlal Türü Bakımından ve Sektörel Dağılımları

2023 yılına paralel olarak Kurul, 2024'ün üçüncü çeyreğinde de rekabet ihlali, birleşme ve devralma ve yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılmasına ilişkin birçok karar aldı. Bu bültende, 2024 yılının üçüncü çeyreğinde Kurul tarafından başlatılan veya sonuçlanan önemli soruşturmalar, Kurul'un öne çıkan birleşme ve devralma kararları ile yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılmasına ilişkin kararlarının özetlerine yer verilmektedir.

¹ Stratejik Plan'a şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/1-rekabet-kurumu-stratejik-plan-2024-2028.pdf>

² Yıllık Rapor'a şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/rk-yillik-rapor-2023-20240812161953915.pdf>

1. Rekabet İhlallerine İlişkin Kararlar

Kurul, bu dönemde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında yeni soruşturmalar açtığını duyurdu ve birçok soruşturmayı sonlandırdı.

Adidas Soruşturması: Kurul Adidas Spor Malzemeleri Satış ve Pazarlama Anonim Şirketi ("Adidas") hakkında soruşturma başlattı.³ Kurul, Nisan 2022'de, Adidas hakkında bir önaraştırma yürütmüş ve soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar vermişti.⁴ Önaraştırma kapsamında Kurul, Adidas'ın bayilerinin yeniden satış fiyatlarına müdahale ettiği ve bayileri arasında ayrımcılık yaptığına ilişkin somut bir bilgi veya belgeye ulaşamadığından, Adidas hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına karar vermişti. Fakat Ankara 12. İdare Mahkemesi'nin Kurul'un bu kararını iptal etmesi üzerine Kurul, iptal kararının yerine getirilmesini teminen Adidas hakkında soruşturma açılmasına karar verdi.⁵

Elektrikli Araç Şarj İstasyonları Sektörüne İlişkin İlk Soruşturma Kararı: Kurul, Temmuz 2024'te (i) İstanbul-İzmir O-5 Otoyolu'nda bulunan Oksijen isimli hizmet tesislerinin tek işletmecisi olan Otoyol İşletme ve Bakım Anonim Şirketi ("OİB") ve (ii) elektrikli araç şarj istasyonlarının kurulumu ve işletilmesi alanlarında faaliyet gösteren ZES Dijital Ticaret Anonim Şirketi ("ZES") hakkında soruşturma açılmasına karar verdi.

Soruşturma duyurusunda Kurul, (i) OİB ve ZES'in O-5 Otoyolu (İstanbul-İzmir) üzerindeki şarj ağı işletmeciliği pazarındaki münhasırlık uygulamaları yoluyla Rekabet Kanunu'nun 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği ve (ii) OİB'nin şarj ağı işletmeciliği pazarındaki teşebbüsler arasında ayrımcılık yapmak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığına yönelik iddiaların inceleneceğini belirtti.⁶

Soruşturma, Türkiye'de hızla büyümekte olan elektrikli araç şarj ağı işletmeciliği sektörüne ilişkin yürütülen ilk soruşturma olması açısından önem arz ediyor.

Yumurta Sektörüne Yönelik Ceza Kararları: Kurul, Şubat ve Nisan 2020'de, yaş maya üretiminde faaliyet gösteren bazı teşebbüsler hakkında önaraştırma başlatmıştı. İlgili soruşturma kapsamında Kurul, soruşturma taraflarından birinde gerçekleştirdiği yerinde incelemede, yumurta üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin ve teşebbüs birliklerinin Rekabet Kanunu'nun 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin şüphe uyandıran belgeler elde etmişti. Bunun üzerine Kurul, Mayıs 2022'de, yumurta üretici şirketler hakkında soruşturma başlatma kararı almıştı. Bu soruşturma kapsamında, imzalı anlaşma ve WhatsApp/Telegram gibi uygulamalar üzerinden gerçekleşen görüşmeler yoluyla ilgili teşebbüslerin fiyat tespiti ve bölge paylaşımına ilişkin bir anlaşma içerisinde olduğu tespit edildi.⁷

Bu kapsamda soruşturma taraflardan yarısı bakımından uzlaşma ile sonlandırıldı ve 26 teşebbüse toplamda 100 milyon TL'nin üzerinde idari para cezası uygulandı.

Buna paralel olarak Kurul, aynı dönemde yayımlanan ayrı bir kararda, Yumurta Üreticileri Merkez Birliği ("Merkez Yumbir") ve Merkez Yumbir'e üye yerel birliklerin yumurta fiyatlarını birlikte tespit ettiğini

değerlendirerek, Merkez Yumbir ve ilgili yerel birlikler hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verdi.⁸

2. Öne Çıkan Birleşme Devralma Kararları

Bu dönemde çeşitli sektörlerdeki birçok birleşme devralma kararı Kurul'un merceğine takıldı.

Eczacıbaşı/Curium Nihai İnceleme Kararı: Kurul, Ağustos 2024'te, nükleer tıp alanında faaliyet gösteren Eczacıbaşı Monrol Nükleer Ürünler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin tek kontrolünün aynı alanda faaliyet gösteren Paris merkezli Curium International Trading B.V. tarafından devralınmasına ilişkin işlemin nihai incelemeye alındığını duyurdu.⁹

İlgili işlem, Kurul'un 2024 yılında nihai incelemeye aldığı dördüncü kararı oldu.

BP/Petrol Ofisi Kararı: Eylül 2024'te Kurul, BP Petrolleri Anonim Şirketi ("BP") ve BP Turkey Refining Limited Şirketi'nin hisselerinin tamamının Petrol Ofisi Anonim Şirketi ("Petrol Ofisi") tarafından devralınmasına yönelik işleme koşullu olarak izin verdiğini duyurdu.¹⁰ Duyuruya göre, işlemin akaryakıt temini, dağıtımı, depolaması ve perakende satışı gibi akaryakıt sektörünün tüm aşamalarındaki olası etkileri ayrıntılı olarak incelendi.

Kurul, yoğunlaşmanın etkisini tespit edebilmek adına, (i) yakalama alanları (mikro pazarlar) özelinde analizler gerçekleştirmek için birçok akaryakıt ve otogaz-LPG bayisinin koordinatlarını belirledi, (ii) BP istasyonları ile diğer dağıtıcıların istasyonları arasındaki mesafeyi hesapladı ve (iii) her bir yakalama alanındaki demografik özellikleri dikkate alarak "merkez" ve "taşra" kategorisi için ayrı coğrafi alanlar belirledi. Sonuç olarak Kurul, işlem sonrasında birleşik teşebbüsün "B2C perakende benzin", "motorin" ve "otogaz-LPG" satışı pazarlarında 61 farklı coğrafi alanda önemli bir pazar gücüne sahip olacağı ve bu sebeple işlemin rekabetçi endişeler meydana getirebileceği kanaatine vardı.

Bu doğrultuda, Kurul, Petrol Ofisi'nin, hem akaryakıt istasyonları hem de depolama tesislerine ilişkin sunduğu taahhütleri yeterli görerek işleme koşullu olarak izin verdi.

Karar, (i) işlem tarafları Petrol Ofisi ve BP'nin toplam akaryakıt pazarındaki en büyük pazar payına sahip ilk beş dağıtıcı içinde olması ve (ii) Kurul'un Avrupa Komisyonu'nun güncel içtihadı doğrultusunda işlem kapsamında incelenen coğrafi alanların akaryakıt bayileri arasındaki mesafelere göre "yakalama alanı" bazında belirlenmesi nedeniyle önem arz ediyor.

3. Yerinde İncelemenin Engellenmesi veya Zorlaştırılmasına İlişkin Kararlar

Kurul, Ferrero Fındık İthalat İhracat ve Ticaret Anonim Şirketi ("Ferrero") hakkında başlattığı soruşturma kapsamında, tedarikçisi Balsu Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nde ("Balsu") bir yerinde inceleme gerçekleştirmişti. Yerinde inceleme esnasında, Balsu'nun bir çalışanı tarafından bazı e-postaların silindiği tespit edildi. Kurul, bu kapsamda, (i) silinen tüm verilerin geri getirilmesi, ancak bu verilerin ihlal niteliği taşımaması ve (ii) Balsu'nun soruşturmanın tarafı olmaması sebebiyle bilgi saklama amacının olamayacağı gerekçeleriyle Balsu tarafından yerinde incelemenin

³ İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/ank-ara-12-idare-mahkemesinin-karari-uzer-e6f00fc24477ef1193ce0050568549fa>

⁴ Kurul'un 21 Nisan 2022 tarih ve 22-18/300-133 sayılı kararı

⁵ Kurul'un 28 Ağustos 2024 tarih ve 24-35/856-M sayılı kararı

⁶ İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/otoyol-isletme-ve-bakim-as-ve-zes-dijita-40124994b049ef1193cd0050568585c9>

⁷ Kurul'un 26 Ekim 2023 tarih ve 23-50/979-356 sayılı kararı

⁸ Kurul'un 26 Ekim 2023 tarih ve 23-50/980-357 sayılı kararı

⁹ İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/eczacibasi-monrol-nukleer-urunler-sanayi-7025d7ddbc5bef1193ce0050568585c9>

¹⁰ İlgili duyuruya şu adresten ulaşabilirsiniz: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/bp-petrolleri-ve-bp-turkey-in-tum-hisse-683cdfba6376ef1193cf0050568585c9>

engellenmediğine veya zorlaştırılmadığına karar verdi. Bu kapsamda Kurul, dosya raportörlerinin aksi görüşüne rağmen, Balsu hakkında idari para cezası verilmesine yer olmadığı sonucuna ulaştı.¹¹

Ek olarak, bu karara ilişkin bir Kurul üyesi farklı gerekçe beyanında bulundu. Bu kapsamda Kurul üyesi, silinen verilerin geri getirilmesi ve içeriğinde ihlal tespit edilmemesi sebebiyle yerinde incelemenin engellenmediğinin değerlendirilemeyeceğini öne sürdü. Farklı gerekçede, silme eylemlerin, silinen verinin geri getirilip getirilmediğine ve içeriğine bakılmaksızın yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olarak kabul edilmesinin oturmuş bir içtihat olduğu ve aksi bir yorumun hem şirketleri delil silmeye teşvik edeceği hem de yerinde incelemenin etkinliğini azaltacağı açıklandı. Bununla birlikte, ilgili Kurul üyesi, Balsu'nun soruşturma tarafı olmaması sebebiyle bilgi saklama amacı veya motivasyonunun olmayacağından ötürü, yerinde incelemenin engellenmediği yönündeki karar sonucuna katıldığını belirtti.

Son dönemde yayımlanan Kurul kararlarında, yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılmasına ilişkin yeknesak bir yaklaşım olmadığı görülmektedir. Nitekim, Balsu kararıyla aynı dönemde yayımlanan başka bir kararda, yerinde incelemede silinen belgelerin ihlal niteliğinde olup olmasının ve söz konusu belgelerin geri getirilip getirilememesinin yerinde incelemenin engellenip engellenmediği değerlendirmesinde herhangi bir önemi bulunmadığı belirtildi. Bu kapsamda, incelenen şirketin çalışanı tarafından veri silme yoluyla yerinde incelemenin engellendiğine karar verildi.

İLETİŞİM

Av. Ali Tunçsav

atuncsav@kolcuoglu.av.tr

Av. Esen Çakır

ecakir@kolcuoglu.av.tr

¹¹ Kurul'un 17 Ağustos 2023 tarih ve 23-39/727-250 sayılı kararı